

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně **N. H.**, zastoupené JUDr. Martinem Köhlerem, advokátem se sídlem Liberec III - Jeřáb, 1. máje 535/50, proti žalované **Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2010, č. j. 7 A 36/2010 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze, v řízení vedeném o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2009, č. j. CPR-2089-1/ČJ-2009-9CPR-C220, usnesením ze dne 29. 9. 2010, č. j. 7 A 36/2010 - 20, nepřiznal žalobkyni osvobození od soudních poplatků. V odůvodnění tohoto usnesení konstatoval, že žalobkyni, na základě její žádosti o osvobození od soudních poplatků, vyzval, aby doložila, že nemá dostatečné prostředky. Zástupci žalobkyně byl doručen tiskopis *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech* s tím, aby byl vyplněný odevzdán zpět soudu. V předepsané lhůtě však městský soud vyplněný tiskopis neobdržel, a vycházel tedy z předpokladu, že žalobkyně neprokázala, že nemá pro vedení řízení dostatečné prostředky. Rozhodl proto podle § 36 odst. 3 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) tak, že se žalobkyni osvobození od soudních poplatků nepřiznává.

Usnesení městského soudu napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností, v níž explicitně neodkázala na konkrétní zákonný důvod. Z obsahu kasační stížnosti je nicméně zřejmé, že stěžovatelkou je tvrzen kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nejde proto o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, sp. zn. 2 Afs 7/2002 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Stěžovatelka v kasační stížnosti, kterou podal její zástupce, namítá, že se v současné době nachází v cizině; z důvodu podání žaloby proti napadenému rozhodnutí ztratila práci a finanční příjem a nemá žádný zdroj finančních prostředků.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti; ze soudního spisu totiž zjevně vyplývá absence jedné podmínky řízení, a to zaplacení soudního poplatku za kasační řízení [§ 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) a položka 15 Sazebníku poplatků, který tvoří přílohu jmenovaného zákona]. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu se nicméně podává, že „*v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem.*“ (např. rozsudek ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37). Kasační stížnost je tudíž přípustná.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Ustanovení § 36 odst. 3, věta první s. ř. s. stanoví, že *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků.* Z citovaného ustanovení je zřejmé, že zákon ukládá účastníku, aby o osvobození od soudních poplatků požádal a aby doložil (prokázal), že nemá dostatečné prostředky k tomu, aby příslušný soudní poplatek uhradil. Požádá-li účastník o osvobození od soudních poplatků, postupuje se v soudní praxi obvykle tak, že je mu soudem zaslán vzor 060 přílohy k Vnitřnímu a kancelářskému řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy (vzor Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech) s tím, aby byl ve stanovené lhůtě vyplněn a s případnými přiloženými potřebnými potvrzeními soudu vrácen, aby bylo možno na jeho podkladě o žádosti rozhodnout. Nutno dodat, že vyplnění a odeslání vzoru 060 není jediným možným způsobem, jak účastník může prokázat, že nemá pro vedení řízení dostatečné prostředky. Účastník může nedostatek prostředků v soudem stanovené lhůtě prokázat i jinak, ale vždy tak, aby to poskytovalo úplný obraz o jeho majetkových poměrech.

Při zkoumání existence předpokladu nedostatku prostředků je potřebné zdůraznit, že účastníka zatěžuje jak břemeno tvrzení, tak i břemeno důkazní. Pokud chce tedy být ohledně své žádosti o osvobození od soudních poplatků úspěšný, musí jednak uvést, v čem spatřuje svůj nedostatek prostředků, který, dle jeho názoru, vede k tomu, že nemůže soudní poplatek uhradit, jednak musí takové tvrzení řádně doložit. Právní úprava institutu individuálního osvobození od soudních poplatků neukládá soudu povinnost, aby sám za účastníka vyhledával další skutečnosti, které mají jeho nedostatek prostředků k uhrazení soudního poplatku dokládat. K této otázce se zcela jednoznačně vyjádřila již judikatura zdejšího soudu, který například v usnesení ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 – 50, publikovaném pod č. 537/2005 Sb. NSS, vyslovil názor, že *„povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje.“* Obdobně se z rozsudku zdejšího soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Ans 2/2007 – 51, podává, že *„nedoloží-li účastník řízení své, byť i tvrzené minimální, příjmy, je dán důvod pro zamítnutí jeho žádosti o osvobození od soudního poplatku.“*

Z napadeného usnesení městského soudu je zřejmé, že žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků zamítl, neboť stěžovatelka neprokázala, že nemá dostatečné prostředky. Stěžovatelka, jak již bylo uvedeno, byla povinna tyto skutečnosti sama tvrdit a prokazovat, a to jakýmkoliv vhodným způsobem, čemuž však nedostála. Z holého tvrzení jejího zástupce v žádosti o osvobození od soudních poplatků, že není v ČR v žádném pracovním poměru, že ztratila práci a nemá žádný zdroj příjmů, nebylo možné učinit relevantní závěry o jejích majetkových a výdělkových poměrech. Městský soud proto stěžovatelku správně vyzval, aby uvedla své poměry v *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech*, které jí zaslal prostřednictvím jejího zástupce. Na tuto výzvu však stěžovatelka ani její zástupce nijak nereagovali. Je tak nepochybné, že stěžovatelka nedoložila městskému soudu žádné skutečnosti, na základě kterých by mohl porovnávat na jedné straně její výdělkové, majetkové a sociální poměry (včetně možnosti opatření si potřebných prostředků) a na straně druhé výši soudního poplatku, se zřetelem na případné další náklady spojené s předmětným řízením před soudem (k tomu srov. například rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2006, č. j. 4 Ans 3/2005 - 148). Vzhledem k tomu, že soud sám z vlastní iniciativy poměry žadatele o osvobození od soudního poplatku nezjišťuje, nezbylo městskému soudu než za daného procesního stavu, žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků zamítnout, a to z důvodu neunesení její povinnosti tvrzení a důkazní.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s. rozsudkem zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. V případě žalovaného, nelze o procesní úspěšnosti v tomto

incidenčním řízení hovořit a nebylo též prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu